

יום ה', כ"ד בתשרי תשס"ט (23 באוקטובר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם. אבא קובנר, 1978

הסוכה 1 ... החדר האטום [2]

"באים אלינו האושפיזין דוקא בזמן שאנו יושבים בסוכה. כשאנו יושבים בבית של קבע, אין הם באים אלינו. גם לא בחגים. פסח וסוכות שניהם זכר ליציאת מצרים, ואף-על-פי כן, לסוכה הם באים ואילו לליל הסדר אין הם באים. למה?"

... מוכנים האושפיזין היקרים האלה לבוא אלינו בכל זמן ועידן. אלא שאנו נזכרים להזמין אותם דוקא בסוכות. יהודי שיושב בביתו שהיא דירת קבע, שוכח עד מהרה את אבותיו ורועיו. **אם הוא בגלות** – מזמין הוא לביתו את ידידיו מן הגויים, כדי להראות להם ש"היכה שרשים" ב"ארץ מולדתו", ואין הוא מאותם היהודים שתמיד מקלם בידם ותרמילים על שכמם, המחכים לביאת המשיח. הוא התערה ב"ארצו" ורואה את עצמו כאזרח שווה זכויות לכל דבר. הוא שומר על קשרים עם בני העם השולט.

ואם הוא במדינת ישראל – גם אז הוא מעדיף את הזהות העברית/ישראלית על השתייכותו לאבות, רועי האומה. רוצה הוא שיראו אותו כ"כנעני" ולא כיהודי. למה לו ירושה של "לך לך", ושל ירידה למצרים, של קבלת התורה במדבר ושל משיח בן דוד? עברי שגבו זקוף פורק מעליו סבל ירושה כזה ... בשביל יהודים כאלה אין האושפיזין אורחים רצויים. אין רצונם להכניס אושפיזין מגודלי זקן ופיאות לתוך בית שרוח פרצים של העת החדשה מנשבת בו. מוטב להם לשכוח את העבר ולראות את ההווה על רקע העתיד בלבד. והעתיד, כמה רחוק הוא מן העבר. העבר כולו אמונה, ואילו העתיד כולו מדע. ...

מתי מזמין היהודי את האבות והרועים? כשהוא יושב בדירת ארעי של שתי דפנות והשלישית היא טפח. כשאנו מצליח להכות שרשים בשום מקום, ולכבוש לעצמו ד' אמות קרקע מוצקת מתחת לרגליו. כשאין לו איפה להניח את ראשו והוא נתון לחסדי הרוחות והגשם – או אז נזכר באבותיו וברועיו. אז הוא הופך להיות יהודי לאומי. אז הוא מתחיל את יחוסו מאברהם, יצחק ויעקב – אבות האומה. אז הוא תומך יתדותיו בתורת משה המבטיחה לנו את הארץ היעודה, ושר: 'דוד מלך ישראל חי וקיים!' אהרן מתלווה למשה ויוסף מתלווה ליעקב והוא מזמין את כל שבעת האושפיזין."

[אלה הם מועדיי"]

לפי גישה זו, היהודי 'מכר' להזמין את האושפיזין בשעה שהוא אינו מרגיש בטוח בעצמו. בשעה שהוא נדרש לצאת החוצה ולחיות שבוע ימים בדירת ארעי. בקבע הוא אינו נוטה להרגיש את קישורו לאבות עם ישראל. בארעי כן.

נראה לנו שיש עוד טעם למצווה המיוחדת הזו של האושפיזין: שתי גישות יש להתמודד בעולמו של "החוץ", הלא-יהודי. גישה אחת היא **להסתגר** – גישת "**החדר האטום**", בה מתחזקים בכל דבר המתייחס לזהותו היהודית ולדחות כל דבר שאינו מחזק זהות זו או אף מסכנת אותה. גישה אחרת היא **להתערות** בחברה הגויית – 'לזרום' בשפה של היום ולהיות יהודי בבית ולהסתיר זהות זו בחוץ במידה הנחוצה, כדי לא להתבלט בחברה שאינה שלו.

"לו--עמי שמע לי ישראל בְּדֶרְכִי יְהִלְכוּ. פִּמְעַט אוֹיְבֵיהֶם אֶכְנִיעַ וְעַל צָרֵיהֶם אָשִׁיב יָדִי"

מתוך פרק התהלים [פ"א 14-15] שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **חמישי** בשבת

כניסת השבת	(ב"ש): 16 ³⁸	(י-ם): 16 ²¹	(ת"א): 16 ³⁷	(חיפה): 16 ²⁶
צאת השבת	(ב"ש): 17 ³⁵	(י-ם): 17 ³²	(ת"א): 17 ³⁴	(חיפה): 17 ³²

יום נעים ושבת שלום ומבורך!

פרשת השבוע: "**בראשית**" [בראשית א' 1 – ו' 8]

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל.

יום ה', כ"ד בתשרי תשס"ט (23 באוקטובר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם. אבא קובנר, 1978

נראה לנו שמצוות הזמנת האושפיזין נובעת מרצונם של חכמינו להציע גישה נוספת - גישת "**הסוכה**". בגישה הזו, היהודי מצווה לצאת החוצה למקום ארעי לפחות לפעם בשנה לשבוע ימים. בשבוע זה הוא אמנם מחדד את רגישותו לצרכים של אחיו היותר מזקקים ממנו. אף הוא גם חשוף להשפעות של החוץ. הוא אכן עלול לטשטש במעט את הזהות היהודית שלו, להתפתות לנפלאות החומר ולשכוח את חשיבות הרוח. נראה לנו שחז"ל לוקחים את האפשרות הזו בחשבון כאשר מציעים שדוקא עכשיו, בשעה המסוכנת הזו, יש לנקוט בצעדים המיועדים לחזק את הקשר שלנו לאבות האומה ע"י כך שמזמינים אותם לסעוד בשלחנו.

גישה זו - כן לצאת ולהכיר את עולם החומר ותוך כדי להתחזק בעניינים פנימיים - נראה לנו זו שדומה יותר למחנה ישראל במדבר. למשך כ-40 שנה בני ישראל נעו במדבר [= "בחוץ"] כאשר ענני הכבוד הקיפו אותם והגיבו עליהם. עננים אלה היו גם הגנה אך גם סימן שהיו ראויים לכך, שהשכינה אכן שררה במחנה.

אולי משום כך כותב בעל 'ספר החינוך' כי מצוות הסוכה באה להזהיר [אותנו] במצוותיו ... ונהיה ראויים לקבלת הטובה מאיתו. כן להיות בחוץ אך לשמור את מצוות התורה כדי שנהיה ראויים לטובה שה' כל-כך חפץ להטיב לנו. ואולי משום כך, איננו מצווים לזכור את עניין **המן** או את **המים** שקבלנו במדבר. אך כן מצווים לזכור את **ענני הכבוד**.

יהי רצון שנמצא את הדרך הראויה לעם הסגולה - לא דוגמת **החדר האטום**, אלא דוגמת **הסוכה**, בה כולם ירגישו בבית - הן האושפיזין, הן ה'עמך'.
כן יהי רצון!

שבת שלום ומבורך,
ברברה, מרדכי וב"ב

"לו--עמי שמע לי ישראל בדרך יהלכו. פמעט אויביהם אכניע ועל צריהם אשיב ידי"

מתוך פרק התהלים [פ"א 14-15] שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **חמישי** בשבת

כניסת השבת	(ב"ש): 16 ³⁸	(י-ם): 16 ²¹	(ת"א): 16 ³⁷	(חיפה): 16 ²⁶
צאת השבת	(ב"ש): 17 ³⁵	(י-ם): 17 ³²	(ת"א): 17 ³⁴	(חיפה): 17 ³²

יום נעים ושבת שלום ומבורך!

פרשת השבוע: **"בראשית"** [בראשית א' 1 - ו' 8]

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל.